

ЕНЕРГЕТИЧНА СТРАТЕГІЯ УКРАЇНИ ЯК ШЛЯХ ДО ЄС

Розглядається енергетична стратегія України на шляху інтеграції до Європейського Союзу. Подається динаміка енергомісткості та енергозалежності України та шляхи її зниження.

Рассматривается энергетическая стратегия Украины на пути интеграции к Европейскому Союзу. Дается динамика энергоемкости и энергозависимости Украины и пути ее понижения.

This paper provides analysis of the energy strategies in Ukraine and the patches of integration into the European Union. The paper also provides the framework for the dynamics of energy intensity and volatility of Ukraine and suggests the ways of its volatility lowering.

енергетична стратегія, Європейський Союз, енергетична залежність, паливний баланс

Рівень розвитку енергетики має вирішальний вплив на стан економіки в державі, вирішення проблем соціальної сфери та рівень життя людини.

Прийнята Україною «Енергетична стратегія України до 2030 року» своїми цілями вбачає: забезпечення енергетичної безпеки держави; інтеграцію Об'єднаної енергосистеми України до європейської енергосистеми з послідовним збільшенням експорту електроенергії, зміцнення позицій України як транзитної держави нафти і газу.

Реалізація зазначених цілей дозволить створити умови для інтенсивного розвитку економіки і підвищення рівня життя населення країни.

Інтеграція української енергосистеми до європейської є складовою стратегічної мети України щодо входження до ЄС.

У позиціонуванні України на міжнародних енергетичних ринках є свої переваги та недоліки.

Переваги: достатні запаси вугілля та складових ядерного палива: урану і цирконію; надлишкові потужності для транспортування газу, нафти та експорту електроенергії; вигідне географічне та геополітичне становище; розвинута інфраструктура енергетики; високопрофесійний кадровий потенціал.

Недоліки: обмеженість у власних розвіданих ресурсах природного газу, нафти, а також ядерному паливі власного виробництва; відсутність диверсифікації джерел постачання енергетичних продуктів; використання переважної частини потужностей власних гідроресурсів; високе техногенне навантаження на довкілля; незадовільний технічний стан частини енергетичних об'єктів, у тому числі систем транспортування енергетичних продуктів [2].

Головними завданнями реалізації енергетичної стратегії України є:

1. Забезпечення в необхідних обсягах надійного та якісного постачання економіки та населення країни енергетичними продуктами, підвищення економічної ефективності та екологічної безпеки завдяки впровадженню новітніх технологій під час модернізації, реконструкції та нового будівництва енергооб'єктів;

2. Зниження енергомісткості ВВП з 0,48 кг у.п./грн у 2005 р. до 0,24 кг у.п./грн у 2030 р. за рахунок структурного та технологічного енергозбереження (рис. 1) [2];

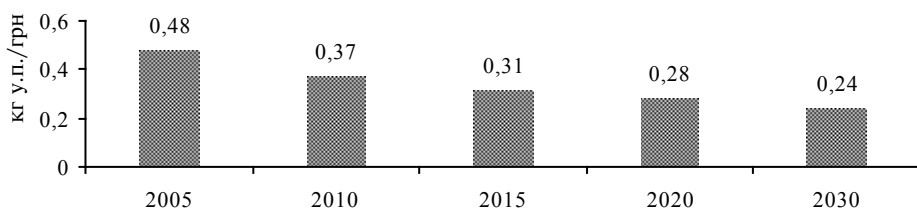

Рис. 1. Прогнозована динаміка зниження енергоємності ВВП України у 2005–2030 рр.

3. Оптимізація структури виробництва електроенергії за видами палива із забезпеченням співвідношення між АЕС – 52,1%, ТЕС, ТЕЦ, блок-станціями – 42,9, іншими типами генерації – 5,0%. Таке співвідношення виробництва забезпечує економічну роботу електростанцій та створює умови регулювання і стабільної роботи Об'єднаної енергосистеми України;

4. Гарантування енергетичної безпеки шляхом:

– зменшення рівня енергетичної залежності країни від зовнішніх поставок палива (природний газ, нафта, уран) з 54,5% у 2005 р. до 11,7% – у 2030 р., у т. ч. – за рахунок збільшення використання власного вугілля, урану, газу, нетрадиційних і відновлюваних джерел енергії, видобутку українськими компаніями нафти і газу за межами України (рис. 2) [3];

Рис. 2. Прогнозоване зниження енергозалежності України від зовнішніх поставок палива (2005–2030 рр.)

– збільшення виробництва електроенергії на власному паливі з 42% у 2005 р. до 91,8% – у 2030 р.;

диверсифікації джерел і маршрутів постачання природного газу та нафти, у т. ч. через участь України у міжнародних проектах, зокрема через розробку нафтогазових родовищ і розвиток нафтогазової інфраструктури за кордоном;

– створення в країні стратегічного резерву нафти та природного газу для використання у надзвичайних ситуаціях та ринкового регулювання цін;

– участі у міжнародних енергетичних проектах [1].

5. Досягнення соціальної спрямованості розвитку ПЕК, зокрема шляхом створення нових робочих місць, поліпшення умов праці та техніки безпеки.

Прогнозується значне зростання показників використання нетрадиційних і відновлюваних джерел енергії (НВДЕ) із додержанням принципових засад Зеленої книги «Європейська стратегія стабільної, конкурентоспроможної та без-

печної енергетики». На рівні 2030 р. розвиток НВДЕ забезпечить заміщення 57,73 млн т у.п., що складає 19% сумарного рівня споживання первинної енергії. Загалом прогнозований рівень розвитку НВДЕ забезпечить значний ефект скорочення використання традиційних джерел енергії, викидів шкідливих та парникових газів.

Фіскальні та фінансові стимули для впровадження ефективних технологій виписані в європейській «Енергетичній хартії», до якої Україна приєдналася кілька років тому [1].

Згідно зі звітом Мінпаливенерго про виконання заходів цільового плану Україна – НАТО на 2008 р. щодо забезпечення економічної безпеки України, зроблено такі кроки: встановлено технічні засоби охорони (периметральної охоронної сигналізації та систем відеоспостереження) на транзитних нафто- та газопроводах, їх лінійних частинах та стаціонарних об'єктах, проводиться патрулювання лінійної частини магістральних газопроводів; продовжується робота з реалізації стратегічних проектів в енергетичній сфері, зокрема будівництво Євро-азійського нафтотранспортного коридору (ЄАНТК), а також забезпечується участь України в реалізації проекту будівництва газопроводу «Набукко»; забезпечується виконання плану заходів щодо набуття Україною членства в договорі про європейське енергетичне співробітництво.

Список використаної літератури

1. Енергетична стратегія України на період до 2030 р. // №145-р від 15.03.06 <http://www.rada.gov.ua>
2. Єрмілов С. Енергетична стратегія України на період до 2030 року: проблемні питання змісту та реалізації / С. Єрмілов // Дзеркало тижня. – 2006. – №20 (599). – 27 травня – 2 червня.
3. Єрмілов С. Енергетика України: макроекономічний і екологічний контекст / С. Єрмілов // Незалежний культурологічний часопис. – 2006. – № 41 (червень). – С. 63–70.

Надійшло до редакції 12.02.09.